

Prædiken til 17. søndag efter Trinitatis

Luk. 14, 1-11

Det siges ofte, at næstekærlighed er det specifikt kristne. Kristendom er næstekærlighed eller De Ti Bud. Men det er det som bekendt ikke. Både De Ti Bud og buddet om at elske sin næste som sig selv stammer fra jødedommen. Det, som adskiller kristendommen fra jødedommen er derimod at næstekærlighed og ydmyghed forbindes, men forbindes på en særlig måde. Næsten bliver ikke genstand eller objekt for barmhjertighed, men i kraft af, at næsten kalder på min barmhjertighed, finder jeg ud af, hvem jeg selv er. Det bliver tydeligt, når man læser i vores ældste kristne kilder, altså Det nye Testamente. Ydmyghed handler på ingen måder om underkastelse eller behovsudsættelse. Ydmyghed er knyttet til magt, intet mindre. Magten til at elske det liv der gives og de vilkår, der er vores. Og inspirationen til ydmyghed kommer naturligvis fra Kristus i ønsket om at følge i hans spor.

”Som Kristus ydmygede sig og tog en fattig tjeners skikkelse på, har Gud ophøjet ham og givet ham navnet over alle navne”. Som Kristus således også den kristne. ”For at i Jesu navn hvert knæ skal bøje sig, i himlen og på jorden og under jorden”. Gud viser sig helt nede i det konkrete liv mellem os. Som

Kristus levede et sandt menneskeliv, skal den kristne følge efter i hans spor og forsøge at leve et sandt menneskeliv.

Ydmyghed og ophøjelse hænger sammen og Det nye Testamente vrimler med udsagn om ydmyghed og ophøjelse. Gud viser sig som en frelsende Gud ved at nedstøde de mægtige fra troen og ophøje de ringe.

Julens budskab handler om at verdens frelser fødes i en ydmyg stald og ikke i et kongepalads. Det er barnekongen, der får magt over hjerterne, så megen magt at konger og kejsere for længst er blevet til fjerne navne hugget i sten og skygger fra en død fortid.

De kristne skulle give afkald på enhver status og gøre det frivilligt, i stedet ville de blive ophøjet i fremtiden. Men det blev tænkt helt konkret. De første kristne menigheder bestod af mennesker fra alle sociale lag. Nu skulle de give afkald på deres status og frivilligt dele alt og tjene deres næste. ”For den der vil være stor i blandt jer, skal være alles tjener”. Og inspirationen var igen Kristus, der tog en ydmyg tjenerskikkelse på. Det har nok ikke været så let i praksis, og vi kan også af Paulus’ breve læse, at der var magtkampe i de første kristne menigheder, vi kender til og mange måtte sande, at

Udgivet af

Grundtvigsk Forum
Nr. 170. 114. årgang
September 2013
ISSN 0901-2214

det nok ikke var lette spor at gå i. Det hævdes, at det skulle være sværere at ændre på selv end at indtage en by.

I hvert fald har jeg svært ved at forestille mig, at det har været så meget anderledes den gang end det er i dag, og jeg vil tage et tigerspring frem til nyere tid ved at citere den lærde engelske professor og børnebogsforfatter C.S. Lewis, der fortæller en ven, hvor svært, ja umuligt det er at være ydmyg: ”Jeg har fundet noget latterligt ved min egen karakter. Alt imens jeg sidder og betragter mine tanker for at få luget de værste væk, alt imens de dukker op, lærer jeg så disse tanker at kende. Og vil du tro, en ud af hver tredje er selvbeundring. Og når jeg så har fået knækket nakken på alle tankerne, kommer tanken:

Hvilken fantastisk beundringsværdig person, jeg er, at jeg er kommet dem til livs. Når du bekæmper dig selv for at stoppe det, beundrer du dig selv for at gøre det. Der synes ikke at være nogen ende på det. Dyb på dyb af selvkærlighed og selvbeundring”. Det må man sige er kras selverkendelse. En selverkendelse som jeg vil mene er en af den jødiske-kristne traditions bedste frugter: Det altid at minde om, at man ikke skal kaste med sten, når man selv bor i et glas-hus.

En del af ydmygheden må være at kunne se sin egen skrøbelighed i øjnene og derfor ikke som en frådende løve kaste sig over andres fejl og mangler men klogt vide, hvad der bor i en.

Og det er det, som de ældste skrifter kan lære os. Ydmyghed og ophøjelse hører sammen. Ikke absolut i en fjern fremtid, men

nu, hvor vi tør stå ved os selv, som dem vi er; tør være til stede, tør være skrøbelige mennesker. Og det underlige er, at man derved kan erfare en styrke og ikke behøver at skjule sig eller foregive at være mere og andet, end den man er.

Ydmyghed handler for mig at se om at vide, hvor guldet ligger. Hvad der er værd at leve på og kæmpe for. Det er det, vi kan lære af kristendommen og fortsat kan lære. At forsøge at leve et sandt og godt liv frem for at ødelægge det med ligegyldig forfængelighed eller jagen efter magt, der intet liv har i sig. Det er derfor ydmyghed alene kan forstås i sammenhæng med kærlighed.

Kristendommen førte til en omvendning af værdier. Ydmyghed kan føre til ophøjelse, de sidste skal blive til de første, døden bærer liv i sig. Tingene er hele tiden mere og andet end de syner. Selv langfredag bliver en understregning af kærlighedens magt. Enhver kunne ydmyge Jesus. Det var let at piske ham. Føre ham gennem byen med en tornekrone på som en gemen forbryder, det kunne enhver soldat gøre. Men ingen kunne få Kristus til at holde op med at elske. Det er alene her ydmygelsens kraft ligger. En afsløring af at den eneste sande magt er kærlighed. Uden dette giver det ikke mening at tale om ydmyghed. For ydmyghed kan misbruges. Vise sig som underkastelse eller underdanighed eller som falsk beskedenhed. Det er frygteligt at føle sig ydmyget og slemt at ydmyge et menneske og tage modet fra det, men det kan sandelig også betyde en modtagelighed og en åbenhed og en dyb glæde. Man behøver ikke at forstille sig, der hvor man bliver stille og ydmyg og

taknemmelig.

I det perspektiv er det soleklart, at en mand med vand i kroppen der har brug for hjælp, kommer før nogle principper om grænser for sabbatten. Og det bliver det naturligvis, fordi centrum er flyttet fra lovens bogstav til en kærlighed, der skal have krop og hænder og vise sig i verden. Hvordan den skal ud-møntes er hele tiden det enkeltes ansvar. Men ingen kan i Kristi navn gemme sig bag en religiøs lov eller ydmyge andre i Guds eller eget navn. Det ligger i vores forhold til hinanden. Hvis vi vil hjælpe skal vi bekæmpe vores trang til at ville beundres, som Søren Kierkegaard har formuleret som ”sand hjælpekunst”. For den der vil tjene, skal ikke have travlt med at flytte et andet menneske, derhen hvor man nu gerne vil have det skal være. Det vigtige er derimod ydmygt at sætte sig i den andens sted og lytte. Kierkegaard siger: ”Men al sand Hjælpen begynder med en Ydmygelse; Hjælperen maa først ydmyge sig under Den, han vil hjælpe, og herved forstaae, at det at hjælpe er ikke det at herske, men det at tjene, at det at hjælpe ikke er at være den Herskesygeste men den Taalmodigste, at det at hjælpe er Villighed til indtil videre at finde sig i at have Uret, og i ikke at forstaae hvad den Anden forstaaer”.

Det er et ofte citeret sted hos Kierkegaard, og det er det med rette, fordi det understreger vigtigheden af ydmyghed. Ydmyghed betyder her at give andre plads og ikke tro at man ved, hvad der er bedst for andre mennesker men netop at finde sig i at have uret, og at det faktisk er et godt sted at være, hvor vi kan erfare ægte kontakt og ægte

Redaktion

Sognepræst
Margrethe Dahlerup Koch
Høbrovej 3
6980 Tim
mdk@km.dk

Sognepræst
Søren Jensen
Byløkken 27
8240 Risskov
sjen@km.dk

Søndagslæsning
udkommer hver uge på
www.grundtvig.dk
– hvor man også
kan tilmelde sig
elektronisk nyhedsbrev
om Søndagslæsning

Grundtvigsk Forum
Farvergade 27
1463 København K
Telefon 3373 2800
vartov@vartov.dk

fællesskab.

Magten har vist sig på en ny måde ved at forbinde ydmyghed og kærlighed, så at magten, den virkelige magt, altså den der skaber, den der åbner for den frie ånd, den der åbner mit sind for medmennesket, den der får mig til at forstå og erkende, at jeg er en del af et større hele – den magt er helt anderledes end den magt der dikterer, behersker eller vil noget med den anden. Hvor vi vover at give slip på magten, kan vi erfare, at vi bæres af en anden magt, der er større og blidere end vi før kendte til.

For Guds rige lader sig ikke standse. Hverken af systemer eller forbud eller påbud. Eller af menneskers hårde hjerter, ikke engang af din eller min selvkærlighed. Eller af tonstunge gravsten. Lige så uregerligt som det bryder igennem alle skrevne og uskrevne love og alle fasttømrede fællesskaber den dag i farisæerhuset, lige så uregerligt brød det igennem indespærringen, da Jesus gik ud i sollyset påskemorgen. Og derfor er der også en chance for, at det bryder lige så uregerligt ind i vores virkelighed i dag, mens vi lytter og synger. Med ord og billeder, der bryder med vores principper om ret og rimeligt og vender op og ned på alle ting, når vi går herfra. Ord og billeder, som vi bærer med os ud i vores almindelige liv og som lader os se os selv og hinanden med nye øjne.

Ulla Salicath

Farum

Salmer:

729, 309, 303, 392, 12, 7